

25.02.2019

56 §

Kasvun ja oppimisen lautakunta	47 §	22.5.2018
Kasvun ja oppimisen lautakunta	11 §	19.2.2019

§ 56

Asianro 2697/05.10.00/2018

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden tarkastelusta Kuopiossa

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 22.5.2018 47 §

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemi Varhaiskasvatus ja oppilashuolto

Iiris Asikainen, Tiina Kaartinen ja 28 muuta Kuopion kaupungin valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen koskien julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden tarkastelua. Aloitteessa tuodaan esille, että varhaiskasvatukseen ikäisten lasten määrä on ollut Kuopiossa kasvava ja että lapsimäärän kasvuun on vastattu palveluiden puolella pääsääntöisesti lisäämällä yksityistä palvelua. Valtuutetut vaativat kaupunkia linjaamaan julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tarjonnan määrällisen suhteen tulevina vuosina. Samoin valtuutetut vaativat, että kaupunki selvittää eri asuinalueiden kunnallisten päiväkotien tarpeen sekä kuinka lisääntyneeseen tarpeeseen vastataan kaupunkisuunnittelussa.

Tausta: Varhaiskasvatuspalveluissa luovuttiin ostopalvelusopimuksista yksityisten palveluntuottajien kanssa 1.1.2010, jolloin otettiin käyttöön päivähoidon palveluraha. Vuoden 2013 alusta lukien päivähoidon palvelurahasta luovuttiin ja käyttöön otettiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilain mukainen palveluseteli.

Päivähoito on kärsinyt tilaongelmista vuosia ja uusia väliaikaisia pienyksiköitä on jouduttu ottamaan käyttöön erityisesti Petosen alueen kasvaessa 1990-luvulta alkaen. Viime vuosina päivähoidon kysyntä on kasvanut noin prosenttiyksiköllä vuodessa ja suurin kysyntä on ollut uusilla kasvavilla alueilla.

Tila- ja palveluverkostaselvityksessä v. 2011 linjattiin, että päivähoitopaikkatarpeen tyydyttämiseksi tarvitaan yksityisiä päivähoidon palveluntuottajia. Esimerkiksi Saaristokaupungissa asetettiin tavoitteeksi yksityisen palvelutuotannon lisääminen.

Kaupungin toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2015 kirjattiin, että varhaiskasvatuspalveluiden säilyttäminen lähipalveluina edellyttää jatkuvaa ja ajantasaista resurssien käytön seurantaa, sekä joustavaa päivähoitoryhmien muodostamista, koska muuttoliikkeen vuoksi hoitopaikkoja vapautuu hyvin hajanaisesti eri toimintayksiköistä. Muuttovoittoalueilla kasvuun vastataan yksityisin palveluin.

Lisäksi palvelu- ja hankintaohjelmassa on kirjattu:

25.02.2019

56 §

- Kasvualueilla päivähoitokysynnän kasvuun vastataan esisijaisesti tarjoamalla asiakkaalle palveluseteliä yksityiseen päivähoitoon.
- Alueiden kunnallisen ja yksityisen päivähoiton määrällinen tasapaino pidetään kuitenkin sellaisena, että asukkailla säilyy aito valintamahdollisuus kunnallisen ja yksityisen päivähoiton välillä.
- Määrällisessä tarjonnassa tulee huomioida perheiden ehdoton oikeus saada halutessaan kunnallinen päivähoitopaikka.
- Iltahoito- ja vuorohoito järjestetään kunnallisena päivähoitona; iltahoito alueellisena, vuorohoito keskitettynä palveluna.

Tällä hetkellä Kuopion kaupungissa on alueellisesti tarkastellen yksityisiä päiväkotia seuraavasti:

Keskustan alue: Saksalainen päiväkot, Steinerpäiväkot, Pikku-Saima, Pikku-Leijona Oy Poutapilvi

Kelloniemi- Inkilänmäki: Pikku-Leijona Ilonlaakso, Touhula Pihlajalaakso

Puijonlaakso-Neulamäki: Pikku-Leijona Ketunkolo, Kristillinen päiväkot, Timantti

Puistokaupunki: Pikku-Leijona Aurinkotuuli

Saaristokaupunki: Touhula Saaristokaupunki, Touhula Rautaniemi, Touhula Märssykori, Touhula Ankkuri, Pilke päiväkot, Väläys, Norrlandia päiväkot, Louna, Musiikkipäiväkot, Priimi

Eteläinen Maaseutu: Touhula Hiltulanlahti, Pikku-Leijona Lintukoto, Touhula Vehmasmäki

Alueellisesti tarkastellen yksityisten päiväkotien suhteellinen määrä suhteessa kunnallisten päiväkotien määrään on kriittisin Hiltulanlahden alueella sekä Saaristokaupungissa. Tilanteeseen on kuitenkin tulossa parannusta tästä näkökulmasta, koska Hiltulanlahteen valmistuu syksyllä 2019 tilat kunnalliselle päiväkodille ja Saaristokaupungin Kuikkalammelle suunnitelmien mukaan 2020.

Tällä hetkellä yksityisen varhaiskasvatuksen osuus koko palveluntuotannosta Kuopiossa on 20,69 %. Vertailukaupungeista muutamat ovat linjanneet yksityisen palvelun osuuden. Esimerkiksi Turku, Savonlinna ja Kajaani ovat linjanneet yksityisen varhaiskasvatuksen osuudeksi maksimissaan 30 %. Oulu taas on nostanut viimeisimmässä linjauksessaan tason maksimissaan 40 %: n.

Yksityisen varhaiskasvatuspalvelun suhteellinen osuus on kasvanut Kuopiossa v. 2015 alkaen seuraavasti:

2015: 14,76 %, *2016:* 16,30 %, *2017:* 17,90 % ja *2018 tilanne:* 20,69

Kuopiossa ollaan parhaillaan tekemässä Tila- ja palveluverkostoselvitystä, jossa käydään läpi eri asuinalueiden tilanne niin julkisen kuin yksityistenkin päiväkotien osalta. Samassa yhteydessä on järkevää ottaa kantaa kaupunkitasoisesti sekä alueellisesti kunnallisten ja yksityisten päiväkotien suhteeseen. Tämä asia on kirjattu varhaiskasvatuspalveluiden osalta palveluverkostotyötä ohjaaviin yleisiin periaatteisiin ja tavoitteisiin seuraavalla tavalla - *yksityisen varhaiskasvatuksen verkoston periaatteiden linjaaminen*. Valtuustoaloitteen

25.02.2019

56 §

sisältämät vaatimukset linjataan Kuopion kaupungissa tila- ja palveluverkostot selvityksen yhteydessä.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

2697/2018 Valtuustoaloite julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden tarkastelusta Kuopiossa

Viiteaineisto

Valmistelija

Juha Parkkisenniemi

puh. +358 44 718 4008

Arja Heiskanen

puh. +358 44 718 3550

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä kasvatusjohtajan esityksen.

Päätös

Antti Kervinen ja Taina Vainio poistuivat kokouksesta klo 18.48 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Iris Asikainen esitti, että valtuustoaloite palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Veijo Tirkkonen kannatti Iris Asikaisen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosesitys, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta järjestetään nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän ehdotusta kannattavat lautakunnan jäsenet vastaavat ”JAA” ja jäsen Asikaisen esitystä äänestävät ”EI”.

Äänestysehdotus ja käsittelyjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän ehdotus sai 3 (kolme) ääntä (Niiranen, Eskelinen-Fingerroos ja Svensk) ja jäsen Asikaisen esitys sai 6 (kuusi) ääntä (Savolainen, Asikainen, Jussila, Kilpi, Loponen ja Tirkkonen), joten jäsen Asikaisen esitys tuli päätökseksi.

Valtuustoaloite palautettiin uudelleen valmisteltavaksi.

25.02.2019

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemi Varhaiskasvatus ja oppilashuolto

Kasvun ja oppimisen lautakunta 19.2.2019:

Iiris Asikainen, Tiina Kaartinen ja 28 muuta Kuopion kaupungin valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen koskien julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden tarkastelua. Aloitteessa tuodaan esille, että varhaiskasvatukseen ikäisten lasten määrä on ollut Kuopiossa kasvava ja että lapsimäärän kasvuun on vastattu palveluiden puolella pääsääntöisesti lisäämällä yksityistä palvelua. Valtuutetut vaativat kaupunkia linjaamaan julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tarjonnan määrällisen suhteen tulevina vuosina. Samoin valtuutetut vaativat, että kaupunki selvittää eri asuinalueiden kunnallisten päiväkotien tarpeen sekä kuinka lisääntyneeseen tarpeeseen vastataan kaupunkisuunnittelussa.

Tausta

Varhaiskasvatuspalveluissa luovuttiin ostopalvelusopimuksista yksityisten palveluntuottajien kanssa 1.1.2010, jolloin otettiin käyttöön päivähoiton palveluraha. Vuoden 2013 alusta lukien päivähoiton palvelurahasta luovuttiin ja käyttöön otettiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilain mukainen palveluseteli.

Päivähoito on kärsinyt tilaongelmista vuosia ja uusia väliaikaisia pienyksiköitä on jouduttu ottamaan käyttöön erityisesti Petosen alueen kasvaessa 1990-luvulta alkaen. Viime vuosina päivähoiton kysyntä on kasvanut noin prosenttiyksiköllä vuodessa ja suurin kysyntä on ollut uusilla kasvavilla alueilla.

Tila- ja palveluverkostonselvityksessä v. 2011 linjattiin, että päivähoitopaikkatarpeen tyydyttämiseksi tarvitaan yksityisiä päivähoiton palveluntuottajia. Esimerkiksi Saaristokaupungissa asetettiin tavoitteeksi yksityisen palvelutuotannon lisääminen.

Kaupungin toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2015 kirjattiin, että varhaiskasvatuspalveluiden säilyttäminen lähipalveluina edellyttää jatkuvaa ja ajantasaista resurssien käytön seurantaa, sekä joustavaa päivähoitoryhmien muodostamista, koska muuttoliikkeen vuoksi hoitopaikkoja vapautuu hyvin hajanaisesti eri toimintayksiköistä. Muuttovoittoalueilla kasvuun vastataan yksityisin palveluin.

Lisäksi palvelu- ja hankintaohjelmassa on kirjattu:

- Kasvualueilla päivähoitokysynnän kasvuun vastataan esisijaisesti tarjoamalla asiakkaalle palveluseteliä yksityiseen päivähoitoon.
- Alueiden kunnallisen ja yksityisen päivähoiton määrällinen tasapaino pidetään kuitenkin sellaisena, että asukkailla säilyy aito valintamahdollisuus kunnallisen ja yksityisen päivähoiton välillä.
- Määrällisessä tarjonnassa tulee huomioida perheiden ehdoton oikeus saada halutessaan kunnallinen päivähoitopaikka.
- Iltahoito- ja vuorohoito järjestetään kunnallisena päivähoitona; iltahoito alueellisena, vuorohoito keskitettynä palveluna.

Tilanne Kuopiossa

25.02.2019

Tällä hetkellä Kuopion kaupungissa on alueellisesti tarkastellen yksityisiä päiväkotia seuraavasti:

- Keskustan alue: Steinerpäiväkoti Pikku-Saima, Pikku-Leijona Oy Poutapilvi
- Keskustan koillinen alue (Kelloniemi- Inkilänmäki): Pikku-Leijona Ilonlaakso, Touhula Pihlajalaakso, Pilke Musiikkipäiväkoti Ketunpoika
- Läntinen alue (Puijonlaakso) Pikku-Leijona Ketunkolo
- Neulamäki: Kristillinen päiväkotit Timantti
- Petonen: Pikku-Leijona Aurinkotuuli
- Saaristokaupunki: Touhula Saaristokaupunki, Touhula Rautaniemi, Touhula Märssykori, Touhula Ankkuri, Pilke päiväkotit Väläys, Norrlandia päiväkotit Louna, Musiikkipäiväkoti Priimi
- Eteläinen Maaseutu: Touhula Hiltulanlahti, Pikku-Leijona Lintukoto, Touhula Vehmasmäki

Prosentuaalinen tilanne palvelutarjonnan osalta alueellisesti on seuraava:

- Keskusta 16 % yksityistä palvelua
- Keskustan koillinen alue (Kelloniemi-Inkilänmäki) 24 % yksityistä
- Läntinen alue (Puijonlaakso) 4 % yksityistä
- Neulamäki 21 % yksityistä
- Petonen/Saaristokaupunki (Puistokaupunki-Saaristokaupunki) 33 % yksityistä (Kuikkalammen kunnallinen päiväkotit muuttaa tilanteen syksyllä 2020)
- Eteläinen maaseutu 66 % yksityistä (Hiltulanlahden kunnallinen päiväkotit muuttaa tilanteen syksyllä 2019)

Alueellisesti tarkastellen yksityisten päiväkotien suhteellinen määrä suhteessa kunnallisten päiväkotien määrään on tällä hetkellä kriittisin Hiltulanlahden alueella sekä Saaristokaupungissa. Tilanteeseen on kuitenkin tulossa parannusta tästä näkökulmasta, koska Hiltulanlahden valmistuu syksyllä 2019 tilat kunnalliselle päiväkodille ja Saaristokaupungin Kuikkalammelle uusi päiväkotit suunnitelmien mukaan 2020 syksyllä. Näiden alueiden suunnittelussa on yksityisen varhaiskasvatuksen suuri osuus pystytty ottamaan huomioon tulevassa suunnittelussa.

Tila- ja palveluverkostosuunnittelu jatkossa

25.02.2019

Tällä hetkellä yksityisen varhaiskasvatuksen osuus koko palveluntuotannosta Kuopiossa on 20,69 %. Vertailukaupungeista muutamat ovat linjanneet yksityisen palvelun osuuden. Esimerkiksi Turku, Savonlinna ja Kajaani ovat linjanneet yksityisen varhaiskasvatuksen osuudeksi maksimissaan 30 %. Oulu taas on nostanut viimeisimmässä linjauksessaan tason maksimissaan 40 %: n.

Yksityisen varhaiskasvatuspalvelun suhteellinen osuus on kasvanut Kuopiossa v. 2015 alkaen seuraavasti:

2015: 14,76 %

2016: 16,30 %

2017: 17,90 %

2018: 20,69

Kuopiossa ollaan parhaillaan tekemässä Tila- ja palveluverkostoselvitystä, jossa käydään läpi eri asuinalueiden tilanne niin julkisen kuin yksityistenkin päiväkotien osalta. Samassa yhteydessä tarkastellaan kaupunkitasoisesti sekä alueellisesti kunnallisten ja yksityisten päiväkotien suhdetta. Tämä asia on kirjattu varhaiskasvatuspalveluiden osalta palveluverkostotyötä ohjaaviin yleisiin periaatteisiin ja tavoitteisiin seuraavalla tavalla - *yksityisen varhaiskasvatuksen verkoston periaatteiden linjaaminen*.

Varhaiskasvatuslain 5 §: ssä kuvataan kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta. Kunta voi järjestää palvelun itse tai esimerkiksi ostamalla palvelun yksityiseltä palveluntuottajalta. Oleellista on huomata, että asiakkailla on oikeus vaatia kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa eli emme voi velvoittaa asiakkaita ottamaan vastaan yksityistä varhaiskasvatuspaikkaa. Tästä syystä kunnallisia varhaiskasvatuspaikkoja on oltava suhteessa riittävästi tarjolla.

Laissa ei ole otettu kantaa siihen, kuinka suuri osuus kunnan varhaiskasvatuksesta voi olla yksityistä palveluntuotantoa. Yksityisen palvelun osuuteen ei ole olemassa mitään tieteellisesti määritettyä tasoa, vaan kunta voi itse määrittää tavoitetilan tähän. Esimerkiksi Kuntaliiton asiantuntija on tuonut omalla arvionaan esille 30 %: n rajan mahdollisena hallittavana ylärajana yksityiselle palvelulle.

Mikäli valtuusto katsoo tarpeelliseksi linjata yksityisen palvelun osuutta, voidaan 30 %: n periaatteellista ylärajaa pitää hyvänä myös Kuopiossa. Tätä rajaa voidaan seurata osana verkostoselvitystä ja -suunnittelua kaupunkitasoisesti sekä alueellisesti.

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

2697/2018 Valtuustoaloite julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden tarkastelusta Kuopiossa

Valmistelija

Juha Parkkisenniemi

Arja Heiskanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 4008

puh. +358 44 718 3550

25.02.2019

56 §

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä kasvatusjohtajan esityksen.

Päätös

Juuso Kääriäinen saapui kokoukseen klo 16.14 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Jäsen Heli Jussila esitti, että lausunnon viimeinen kappale kirjataan muotoon: Lautakunta katsoo tarpeelliseksi linjata yksityisen palvelun osuutta ja pitää 25 %:n periaatteellista ylärajaa hyvänä Kuopiossa. Tätä rajaa voidaan seurata osana verkostoesitystä ja –suunnittelua kaupunkitasoisesti sekä alueellisesti.

Puheenjohtaja esitti, että lausunnon viimeinen kappale kirjataan muotoon: Lautakunta katsoo tarpeelliseksi linjata yksityisen palvelun osuutta ja pitää 30 %:n periaatteellista ylärajaa hyvänä Kuopiossa. Tätä rajaa voidaan seurata osana verkostoesitystä ja –suunnittelua kaupunkitasoisesti sekä alueellisesti.

Jäsen Iris Asikainen ja jäsen Veijo Tirkkonen kannattivat Heli Jussilan esitystä.

Jäsen Miia Eskelinen-Fingerroos kannatti puheenjohtajan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty 2 esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa kannatettua esitystä, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta järjestetään nimenhuutoäänestys, jossa puheenjohtajan esitystä kannattavat lautakunnan jäsenet vastaavat ”JAA” ja jäsen Jussilan esitystä äänestävät ”EI”.

Äänestysehdotus ja käsittelyjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä puheenjohtajan esitys sai 8 (kahdeksan) ääntä (Niiranen, Savolainen, Eskelinen-Fingerroos, Kaunisto, Kilpi, Loppinen, Meriranta, Svensk) ja jäsen Heli Jussilan esitys sai 3 (kolme) ääntä (Asikainen, Jussila, Tirkkonen)

Puheenjohtajan esitys tuli esitykseksi esittelijän pohjaesitystä vastaan.

Edellisen äänestyksen voittaneen puheenjohtajan esityksen ja esittelijän pohjaesityksen välillä tulee järjestää äänestys.

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta järjestetään nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän pohjaesitystä kannattavat lautakunnan jäsenet vastaavat ”JAA” ja puheenjohtajan esitystä äänestävät ”EI”.

Äänestysehdotus ja käsittelyjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän pohjaesitys sai 1 (yksi) ääntä (Kaunisto) ja puheenjohtajan esitys sai 9 (yhdeksän) ääntä (Niiranen, Savo-

25.02.2019

lainen, Asikainen, Eskelinen-Fingerroos, Kilpi, Loponen, Kääriäinen, Svensk, Tirkkonen) ja jäsen Jussila äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja esitys lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ”Lautakunta katsoo tarpeelliseksi linjata yksityisen palvelun osuutta ja pitää 30 %:n periaatteellista ylärajaa hyvänä Kuopiossa. Tätä rajaa voidaan seurata osana verkostoselytystä ja – suunnittelua kaupunkitasoisesti sekä alueellisesti.” tuli lautakunnan kannaksi lausuntoon.

Arja Heiskanen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.26.

-
- 6 2697/2018 Valtuustoaloite julkisen ja yksityisen varhaiskasvatustarpeiden tarkastelusta Kuopiossa

Juha Parkkisenniemi
Arja Heiskanen

puh. +358 44 718 4008
puh. +358 44 718 3550

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Erkki Virtanen esitti, että lausunnon viimeinen kappale kirjataan muotoon: ”Yksityisen palvelun osuutta on tarpeen linjata ja 25 %:n periaatteellista ylärajaa voidaan pitää hyvänä Kuopiossa. Tätä rajaa voidaan seurata osana verkostoselytystä ja – suunnittelua kaupunkitasoisesti sekä alueellisesti”.

Esitystä ei kannatettu, joten puheenjohtaja totesi esityksen rauenneeksi.

Tämän jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

